

De afrekening

Kroniek van het lange jaar 2002

Het afgelopen jaar was politiek gezien een zeer interessant en woelig jaar. Het is lang geleden dat er in de Haagse politiek zoveel gebeurde: de komst van Pim Fortuyn, eerst bij Leefbaar Nederland, later met een eigen lijst; de politieke wisseling binnen het CDA; de afbraak van Paars, Kok en de PvdA; de val van het kabinet Kok; de winst van Balkenende; de wisselingen binnen de LPF, de val van het kabinet Balkenende en nieuwe verkiezingen op 22 januari 2003: voer genoeg voor columnisten. Een columnist van de *Volkscrant*, Jan Blokker, heeft zijn columns gebundeld in *De afrekening*.

DOOR GERHARD BRUNSVELD

Kroniek van het lange jaar 2002 is de ondertitel van deze bundel. Gebeurtenissen houden niet altijd rekening met het begin en eind van een jaar. Zo stelt Blokker dat de aanloop naar de verkiezingen in 2002 reeds begon in 2001 en doorliep tot in 2003. 2002 eindigde met de verkiezingen van 22 januari jongstleden. Pas dit jaar vond de afrekening plaats voor de Haagse besognes van vorig jaar. Voor Blokker begon 2002 reeds in augustus 2001 met de aankondiging van Kok geen derde termijn als minister-president te ambiëren.

De columns van Blokker in de *Volkscrant* worden afgewisseld met korte samenvattingen van de gebeurtenissen in een deel van het lange jaar 2002. Deze korte overzichten worden geïllustreerd met zeer rake tekeningen van Peter van Straaten. Op deze manier vertelt Blokker een verhaal. Het begint met de opkomst van onzekerheid, die wordt aangekondigd door het vertrek van Wim Kok en gevoed door de aanslagen van 11 september 2001 in New York. Zonder het expliciet te melden illustreert Blokker de spanning en de onrust die langzaam in de Nederlandse samenleving ontstaat. Hij geeft aan deze onrust een extra duw door met name af te geven op het regenteske van de PvdA. Overigens worden ook de profiteurs van die onrust niet gespaard. Pim Fortuyn wordt in de column van 20 januari 2002 de "Mussolini van de eenentwintigste eeuw" genoemd. Echter, tot begin mei 2002 worden in de columns van Blokker de nieuwelingen van Leefbaar Nederland en Lijst Pim Fortuyn verder ontzien. Wat dat betreft gaat Blokker graag mee op de tendens van die tijd: afbraak van Paars en de ondergang van de PvdA.

Dit verandert na de dood van Pim Fortuyn en de verkiezingen van 15 mei 2002. De PvdA wordt nog wel meer op de schop genomen dan Pim Fortuyn in de periode daarvoor, maar de LPF wordt meer en meer de gebeten hond. Nu geven de wisselingen en de onstabiliteit binnen de LPF-fractie daar ook alle aanleiding toe. De LPF lijkt ten onder te gaan aan haar eigen succes. Maar Blokker loopt met de tendens van dat moment mee.

De kroniek is een aardig overzicht geworden van de gebeurtenissen en beslommeringen in politiek Den Haag. Leuk voor in de boekenkast om over een paar jaar nog eens terug te lezen. Eén grote kanttekening is bij dit boekwerk te maken. Het blijft een zeer gekleurd beeld. Nu mag een columnist die hebben, maar het gevaar van een eenzijdige belichting blijft. Blokker gaat in de vaart der volkeren mee voor de verkiezingen van 15 mei om de PvdA in het verdomhoekje te plaatsen en doet ditzelfde na de verkiezingen met de LPF. De politiek werd in 2002 wel door meer lieden bepaald. De onmacht van Balkenende, bijvoorbeeld, om de ruzie in het kabinet te voorkomen of een Balkenende die zonder veel daadkracht te tonen minister-president kon worden. Dat beeld ontbreekt en maakt het jaar 2002 dan ook niet geheel volledig.

De afrekening. Kroniek van het lange jaar 2002, auteur: Jan Blokker
ISBN: 90-6169-686-0

De auteur is politicoloog.